

Omgekeerde wereld?

Open dag op de Risaeusschool (ARS) in Hardenberg

Op 23 mei 2018 is de derde en laatste open dag van dit seizoen. Dankzij de LOF-subsidie hebben we twee jaren lang open dagen georganiseerd om de bezoekers van de ARS te laten delen in ons enthousiasme over het onderwijsconcept 'Leren van Binnenuit'. Vandaag willen 16 bezoekers uit Urk, Rijssen, Zwolle en Hardenberg de school van binnenuit meemaken. Geweldig dat collega's er soms meer dan een uur rijden voor over hebben om er op deze ochtend bij te zijn!

Na de ontvangst en inleiding wordt een masterclass verzorgd. In 45 minuten worden de aspecten van kernreflectie – dat een middel is om het leren van binnenuit te stimuleren – uitgelegd en voorzien van praktijkvoorbeelden. Kernreflectie gaat over het herkennen, benoemen en erkennen van elkaars kwaliteiten en idealen, het liften tussen het denken, voelen en willen en het omgaan met belemmeringen. Groep 2, 4 en 8 hebben hun deuren open staan en willen laten zien op welke wijze kinderen hiermee omgaan. Bezoekers kunnen ook in gesprek met de leerlingenraad en de ouderklankbordgroep. Enkele kinderen uit groep 8 presenteren trots het leerlingenrapport dat is opgebouwd uit vier delen en helemaal aansluit bij de idealen van het onderwijsconcept.

Voor de kleuters staat 'naar elkaar luisteren' centraal en door de aanpak juf Jenneke weten de kinderen snel waar het om gaat. Er hangt een grote foto op het kiesbord waarop te zien is dat kinderen goed naar elkaar luisteren. Tijdens het werken letten de kinderen op deze kwaliteit en als ze zien dat iemand goed luistert wordt het kaartje van dat kind op de foto gehangen. Mooi als aan het einde van de les kan worden geogst: 'Hé, er zitten heel wat kaartjes op de foto. Van wie zijn die kaartjes?' De kinderen vertellen wat ze hebben gezien en koppelen de kwaliteit aan een bepaalde situatie. Eerder geleerde kwaliteiten zijn als geschreven woord met een bijpassende foto zichtbaar in de klas. Doordat eigen foto's en materialen worden gebruikt komt de lesinhoud dichtbij de kinderen. Zo kunnen ze ook goed onthouden wat ze eerder hebben geleerd.

In groep 4 worden de kinderen er niet anders van als een groep bezoekers binnen komt. Ze gaan gewoon door met hun werk. Toch zijn ze wel nieuwsgierig en als juf Henriëtte de kinderen uitnodigt om uit te zoeken naar het waarom van het bezoek ontstaan spontaan groepjes die met de bezoekers in gesprek gaan. 'Wie bent u? Wat komt u hier doen? Wij zijn bezig met taal, en ik kan het best goed. Waar bent u goed in? Wat zijn uw kwaliteiten?' De bezoekers kijken hun ogen uit! 'Wat een gesprek! Op niveau! Is dit groep 4??' En dan vragen de kinderen ook nog: 'Hoe vindt u het dat we daarover praten? Hoe voelt dat?' Een bezoeker geeft aan: 'Alsof je in gesprek bent met een volwassene', maar deze middenbouwers hebben het zo onderhand in hun genen zitten: echt contact maken, met elkaar spreken, zich vrij voelen en... vragen naar de binnenkant! Als de juf aan het eind van de les aan de bezoekers vraagt wat ze hebben gezien, dan geven ze aan: nieuwsgierige, betrokken leerlingen die luisteren en oogcontact maken. Hoe mooi is het als de kinderen vervolgens de kwaliteiten van de bezoekers benoemen.

In groep 8 vraagt LIO-meester Jaco aan de kinderen om op een briefje te schrijven welke kwaliteit ze in willen zetten om zo goed mogelijk te werken in de komende rekenles. Sommigen schrijven op 'rust' of 'concentratie'. Anderen geven aan 'doorzettingsvermogen' in te willen zetten. Er wordt afgesproken dat ze zichzelf aan het eind van de les een cijfer mogen geven voor hoe ze gebruik hebben gemaakt van hun gekozen kwaliteit. Tijdens de lesevaluatie blijkt dat de leerlingen zichzelf en elkaar best hoge cijfers geven. Ze hebben bewust gebruik gemaakt van wat ze zich hebben voorgenomen.

‘Waarom zitten jullie in de leerlingenraad? Hebben jullie daar speciale kwaliteiten voor in huis?’ De zes vertegenwoordigers uit groep 7 en 8 kunnen vlot aan de bezoekers vertellen waarom ze zijn gekozen. Hun taak is niet mals: samen met directeur Wilco nadenken over alle ideeën die de leerlingen van de ARS hebben om het samen op school nog beter te hebben met elkaar. Er wordt gewikt en gewogen waarbij de stem van de leerling ertoe doet. Ze voelen zich er belangrijk om en dat zijn ze ook.

Een gedeelte van de ouderklankbordgroep is in gesprek met de bezoekers. Deze ouders geven aan: ‘Het is fijn dat je gezien en gekend bent, en dat er erkenning is voor jouw inbreng. Ondanks de verschillen die er tussen ouders zijn, doet je mening ertoe. Er wordt naar je geluisterd.’

Door in te steken op elkaars sterke kanten voelt de ander zich serieus genomen. Ook als er in de groepen wel eens sprake is van lastig gedrag proberen we de kwaliteiten die erachter zitten te zien en daar gebruik van te maken. Op het moment dat je ‘sterk’ wordt gemaakt is het makkelijker om feedback over je gedrag te ontvangen. Opvallend is dat kinderen er over het algemeen op uit zijn om het goed te doen. Die intrinsieke motivatie is waarneembaar.

Het lijfelijk ervaren van het onderwijsconcept blijkt opnieuw waardevol. ‘Je voelt de rust’, aldus een deelnemer tijdens de evaluatie. We nemen de complimenten graag in ontvangst. ‘Jammer dat er maar twee workshoprondes waren, we hadden veel meer willen zien’. ‘Wij zouden hier wel willen werken’. Directeur Wilco: ‘Door ons onderwijsconcept brengen we focus aan op wat we echt, van binnenuit, willen. Niet de waan van de dag regeert, maar onze gedeelde idealen. Een heldere visie en missie geven richting aan onze schoolontwikkeling.’

Wat zou je er trouwens van vinden als jouw kwaliteiten worden opgemerkt en benoemd door kinderen van de basisschool? Dat is de omgekeerde wereld... toch?

KV